

IZVLEČEK IZ DOKUMENTA RAZVOJNI PROGRAM PODEŽELJA ZA OBMOČJE ZGORNJE VIPAVSKE DOLINE IN KOMENSKEGA KRASA

Naročnik:	Občina Ajdovščina	
Občine, za katere se pripravlja dokument	Občina Ajdovščina, Občina Vipava, Občina Komen	
Predmet	Dopolnjevanje Razvojnega programa podeželja regije Zgornje Vipavske doline in Komenskega Krasa za obdobje 2007-2013	
Leto izdelave	Oktober 2006	
Izvajalec:	Razvojna agencija ROD	
Partnerji	Kmetijsko gozdarski zavod Nova Gorica	
	Center za razvoj podeželja TRG Vipava	
Financiranje:	Ministrstvo RS za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Občine: Ajdovščina, Vipava in Komen	

SWOT ANALIZA OBMOČJA

PREDNOSTI	SLABOSTI
<ul style="list-style-type: none"> - ugodna geografska lega območja in dobra prometna povezava - raznovrstna kmetijska pridelava - močno prisotna tradicija kmetovanja - dve vinski cesti (VVC, KVC) - urejene in označene učne pešpoti - neokrnjena in čista narava - bogati naravna in kulturna dediščina; - ohranjeno bogato ljudsko izročilo zgodbe - ugodna klima – sezona za obiskovalce traja celo leto - Ugodna klima – daljše vegetativno obdobje - ohranjene avtohtone sorte grozdja in sadja - velika ekološka in socialna vrednost gozdov - velika količina še ne izkoriščene biomase in obnovljivih virov energije (les, voda ...) - gostoljubni ljudje - posebnosti kraške in vipavske kulinarike - bogastvo lovne divjadi - izjemnost in posebnost kraške krajine - nizka stopnja brezposelnosti - pomembna območja z vidika geologije, geomorfologije in speleologije - razvito društveno dogajanje - skrb občin za razvoj kulturnega in športnega življenja tudi na podeželju - ponudba določenih socialno varstvenih storitev na podeželju - podružnične šole na vaseh 	<ul style="list-style-type: none"> - nizka stopnja usposobljenosti in informiranosti prebivalstva na podeželju o možnostih razvoja - neugodni demografski kazalniki - nizka izobrazbena struktura kmetov - velika razdrobljenost kmetijskih in gozdnih posesti - opuščanje kmetij pri prehodu generacij - nizka samoiniciativnost kmetov in ostalega prebivalstva na podeželju za aktivno razvojno delovanje - šibka konkurenčna sposobnost kmetij v pogojih trga EU - trajno upadanje prihodka iz kmetijske dejavnosti - pomanjkanje podjetnosti na podeželju - ni nadzora nad gibanjem obiskovalcev gozdov – ekološke težave (Trnovski gozd, Nanos) - nezadovoljivo delovanje zadruga - ni sredstev za obnovo spomenikov kulturne dediščine - pomanjkanje ustrezne turistične infrastrukture (prenočišča, signalizacija) - odsotnost programov za oživljanje in ohranjanje starih naselbinskih jeder - neustrezno varovanje vodnih virov na krasu - slabo in neenakomerno razvita infrastruktura za varstvo okolja (kanalizacija po vaseh, čistilne naprave) - vedno slabši položaj živilsko predelovalne industrije na območju - vetrovno območje, nevarnost suše - neurejenost namakalnih sistemov in vetrozaščitnih pasov - nižinski del Vipavske doline zasičen z nitrati - neurejeno sejmišče v Ajdovščini - pridelki Vipavske doline in Krasa niso tržno prepoznani (izjema produkt vino) - izseljevanje v večja mesta
PRILOŽNOSTI	OVIRE/NEVARNOSTI
<ul style="list-style-type: none"> - finančne spodbude za razvoj podjetniških dejavnosti na podeželju in alternativnih načinov kmetovanja (dopolnilne dejavnosti na kmetijah, mikro in mala podjetja na podeželju) - sistemska podpora različnih gospodarskih dejavnosti na kmetijah - izkoriščanje obnovljivih naravnih virov - povezovanje podeželja s turizmom - povečano povpraševanje po kakovostnih domačih proizvodih in povečano zanimanje za zdravo hrano - trend vračanja k naravi - razvoj eko turizma na podeželju - povezovanje ponudnikov (vertikalno in horizontalno) za skupne na stope na 	<ul style="list-style-type: none"> - neustrezna zakonodaja z vidika podpore razvojnih aktivnosti na podeželju - propad manjših kmetov brez vizije nadaljnega razvoja svoje dejavnosti - upad zaposlenih v kmetijstvu in delovnih mest na podeželju - izseljevanje s podeželja - omejene možnosti širitve naselij - uvoz cenejše hrane iz tujih držav - težavno pozicioniranje blagovnih znamk kmetijskih proizvodov na trgih EU - onesnaževanje okolja - visoki kriteriji in zapleteni postopki za pridobitev finančnih spodbud - nesposobnost koriščenja evropskih in državnih sredstev

<ul style="list-style-type: none"> - trgu in vlaganja v skupne promocijsko prodajne prostore - podpora javno-zasebnih partnerstev s strani države in EU - informacijsko-komunikacijska tehnologija - čezmejno sodelovanje - podpora razvoja okolju prijaznih tehnologij - sistemska podpora usposabljanja in vseživljenjskemu učenju - privlačnost podeželja za bivanje v smislu varnosti - zanimanje za tradicijo in lokalne posebnosti - oblikovanje posameznih turističnih produktov na podeželju - usmerjanje v naravi prijazno kmetovanje – višja dodana vrednost pridelkov in izdelkov - usmeritev v trajnostni razvoj - krepitev civilne družbe 	<ul style="list-style-type: none"> - prepočasen odziv države na prilagajanje zakonodaje (zemljišča, podjetništvo, dopolnilne dejavnosti) - neustrezna davčna politika - slabšanje videza kulturne krajine zaradi opuščanja kmetijske pridelave - nezadostna poklicna in managerska usposobljenost na ravni kmetij - odprodaja in trgovanje z zemljišči - nerazumevanje nujnosti trajnostnega razvoja - pomanjkanje podjetniškega pristopa k razvoju podeželja - zakoreninjeno tradicionalno konzervativno mišljenje nosilcev kmetijske dejavnosti - propadanje objektov kulturne dediščine - propadanje starih naselbinskih jeder - ukinitve določenih podružničnih šol - zaprtost območja vase in nepripravljenost na spremembe
--	--

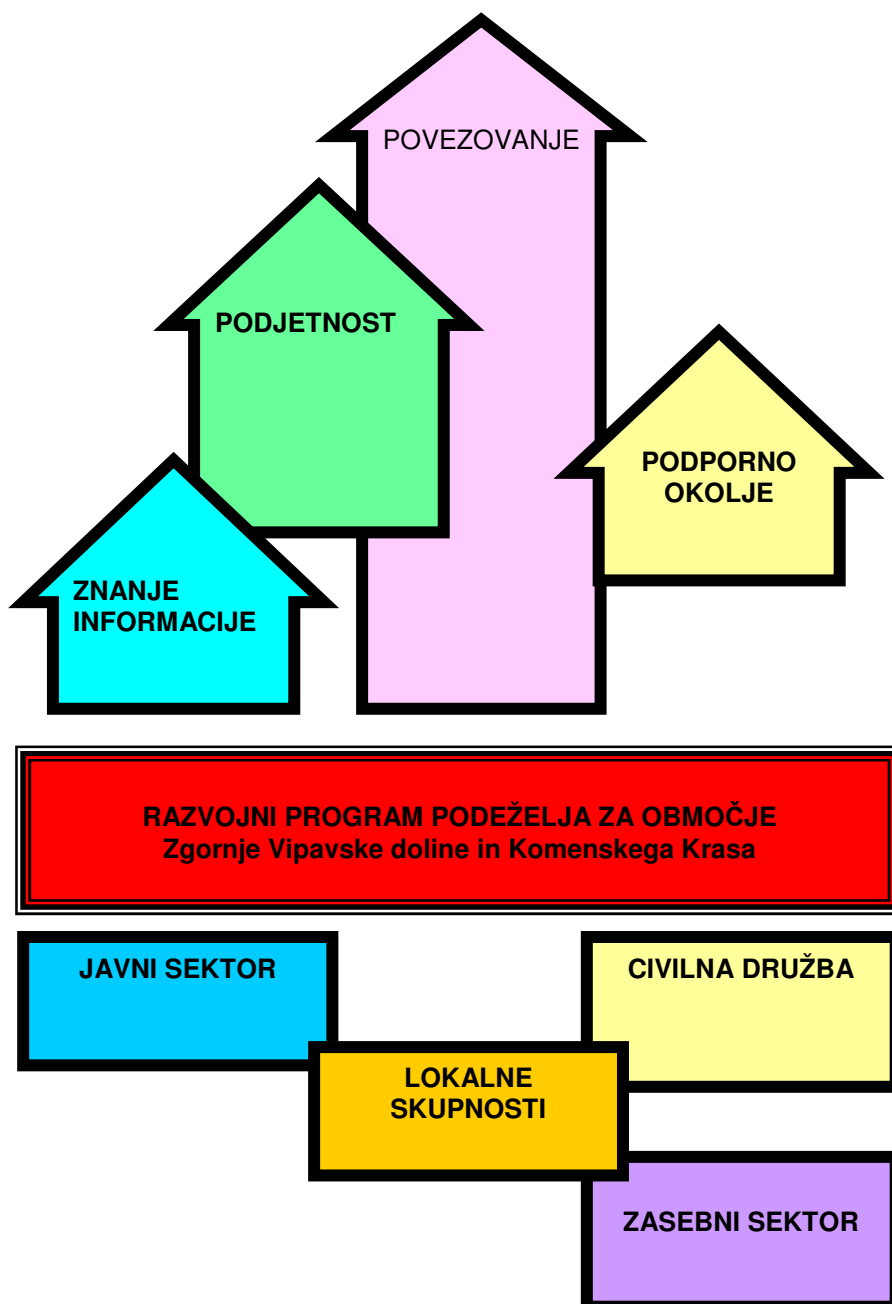
Ključne ugotovitve SWOT analize, ki so pomembne za oblikovanje strateških ciljev:

Močno prisotna **tradicija kmetovanja** na območju predstavlja pomembno prednost, ki jo je potrebno spodbujati in nadalje razvijati z namenom, da se ustavi **negativni trend opuščanja kmetovanja** pri prehodu generacij. Med problemi in slabostmi območja velja posebej izpostaviti **pomanjkanje podjetnosti**, ki izvira tudi iz **nizke izobrazbene strukture kmečkega prebivalstva** in nizke stopnje usposobljenosti in informiranosti prebivalstva na podeželju o različnih razvojnih možnostih in predpisih, ki urejajo posamezna področja. Nevarnosti nadaljnjega pomanjkanja podjetnosti na podeželju se bo regija lahko izognila tudi z **nenehnim usposabljanjem različnih ciljnih skupin** in s finančnimi spodbudami za razvoj podjetniških dejavnosti na podeželju. Med kmetijskimi izdelki po stopnji širše prepoznavnosti izstopata predvsem vino in pršut, po drugi strani pa obstajajo priložnosti za dvig dodane vrednosti tudi ostalim kmetijskim izdelkom (npr. sir, predelano sadje) in pridelkom. **Turizem** je gospodarska panoga, ki je v vzponu, priložnost za trajnostni razvoj območja je v ekoturizmu in oblikovanju specifičnih turističnih programov, ki bodo vključevali posebnosti podeželja in kmetijske pridelave in predelave tega območja. V tem smislu je potrebno izkoristiti obstoječe svetovne trende, ki se kažejo tudi kot povečano **povpraševanje po kakovostnih domačih proizvodih** ter povečano zanimanje za zdrav način življenja. Izpostaviti velja nevarnost nerazumevanja potrebe po vzpostavljanju potrebne infrastrukture na podeželju. **Nerazvita skupna infrastruktura** predstavlja predvsem mladim preveliko pomanjkljivost, da bi se odločili za bivanje na vasi. Po drugi strani pa so nižje cene nepremičnin in večja varnost bivanja na podeželju prednosti, ki jih velja izkoristiti in z izvajanjem spodbujevalnih ukrepov za mlade družine vplivati na **dvig poseljenosti podeželja**. Med izrazito neugodne posledice praznjenja prostora in izseljevanja spada tudi **propadanje kulturne krajine**, grajene dediščine ter intenzivno zaraščanje kmetijskih površin. Ugotovitve analiz in izkušnje Evropske unije kažejo, da so največje priložnosti v povezovanju ponudnikov in v **vzpostavljanju javno zasebnih partnerstev** pri izvajanju projektov. Za podeželski prostor vseh posameznih vključenih občin je značilno **pestro društveno dogajanje**, ki mu je potrebno dati nadaljnjo podporo pri krepitvi privlačnosti življenja na podeželju.

RAZVOJNA VIZIJA OBMOČJA

Prebivalci Zgornje Vipavske doline in Komenskega Krasa bomo skupaj delovali v smeri ohranjenosti poseljenosti našega podeželja in doseganju visoke kakovosti življenja, zagotavljali bomo trajnostni razvoj, spodbujali inovativnost in ustrezno rabo ter varovanje naravnih danosti in kulturne dediščine. Spodbujali bomo podjetniške pristope na podeželju in nove zaposlitvene možnosti. Delovali bomo v smeri višje prepoznavnosti posebnosti območja in njegovih lokalnih produktov v širšem prostoru.

Ključni elementi razvojne vizije:

STRATEŠKI CILJI IN POTREBNI UKREPI

Prebivalci območja Zgornje Vipavske doline in Komenskega Krasa so si zastavili aktivno delovanje v smeri doseganja desetih strateških ciljev v obdobju 2007 – 2013, izhajajoč iz predpostavke, da je urejena infrastruktura na podeželju (cestna, komunalna, vodovodna, energetska) osnovni pogoj za bivanje, ne pa razvojni motiv oziroma razvojni cilj. Kljub temu dejstvu pa je po večini na vaseh še vedno prisotna tovrstna problematika. Identificiranih je bilo relativno dosti predlogov projektov s strani vseh treh občin (te investicije so del Načrtov razvojnih programov). Vsi strateški cilji izhajajo iz nuje po reševanju obstoječe problematike in hkrati upoštevajo razvojne potencialne območja. Določeni so na način in v obliki, ki omogoča doseganje sinergijskih rezultatov z ukrepi Nacionalnega strateškega načrta razvoja podeželja 2007-2013 in Regionalnih razvojnih programov Goriške in Južne Primorske statistične regije 2007-2013.

Izpostaviti je potrebno pomembnost strateškega cilja »Dvig znanj, stopnje informiranosti in usposobljenosti prebivalcev na podeželju«, saj je to cilj, ki se vsebinsko horizontalno prepleta z vsemi ostalimi cilji. Ugotovitve so pokazale, da je prav pomanjkanje znanj in informacij ključen zaviralni element razvoja območja.

Razvojni program podeželja za območje Zgornje Vipavske doline in Komenskega Krasa se bo tako uresničeval preko izvajanja ukrepov, ki se povezujejo znotraj naslednjih tematskih oziroma vsebinskih področij:

- kmetijstvo,
- turizem,
- izobraževanje,
- podjetništvo,
- ohranjanje narave in kulturne dediščine, ter
- urejanje infrastrukture.

Vsa vsebinska področja so bila obravnavana v luči doseganja rezultatov in realnih možnosti izvajanja ukrepov v obdobju 2007-2013.

STRATEŠKI CILJ 1: Razvoj naravi prijazne kmetijske proizvodnje	
Utemeljitev:	
	Trajnostni razvoj narekuje potrebo po ohranjanju okolja. Izboljšanje naravnih virov: tal, vode in zraka je mogoče le z omejeno uporabo kemičnih sredstev, uvajanjem kontrolirane integrirane in ekološke pridelave in priraje.
Kazalniki:	
	- - število vključenih kmetij v programe SKOP
Ukrepi:	
	Ukrep 1.1 Spodbujanje ekološkega kmetovanja in ostalih oblik naravi prijaznega kmetovanja Ukrep 1.2. Spodbujanje obnavljanja trajnih nasadov in vzgoje starih sadnih sort Ukrep 1.3. Spodbujanje naložb v kmetijska gospodarstva

STRATEŠKI CILJ 2:	Ustvarjati nove zaposlitvene možnosti na podeželju
Utemeljitev:	V kolikor želimo ohraniti podeželje poseljeno je potrebno narediti območja privlačna tako za bivanje kot tudi za delo. Zaviralni dejavniki za razvoj podjetništva na podeželju so predvsem neugodna starostna struktura, odseljevanje prebivalstva, pomanjkanje delovnih mest s stimulativnim dohodkom, slabša opremljenost prostora in nizka kvaliteta življenja. Podeželje skriva v sebi mnogo potencialov ustvarjanju novih delovnih mest in inovativnih zaposlitev, tako na kmetijah kot tudi na ostalih gospodarstvih. Cilj je aktiviranje teh podjetniških potencialov na podeželju in na ta način okrepiti ekonomsko moč prebivalstva in posredno vplivati na ostajanje mladih in izobraženih prebivalcev na podeželju.
Kazalniki:	<ul style="list-style-type: none"> - število dopolnilnih dejavnosti na kmetijah, - število poslovnih subjektov na podeželju
Ukrepi:	<p>Ukrep 2.1: Podpora razvoju dopolnilnih dejavnosti na kmetijah</p> <p>Ukrep 2.2: Podpora razvoju mikropodjetništva na podeželju</p> <p>Ukrep 2.3: Podpora razvoju storitvenih dejavnosti na podeželju</p> <p>Ukrep 2.4. Spodbujanje razvoja socialnega podjetništva na podeželju</p>

STRATEŠKI CILJ 3:	Dvig znanj, stopnje informiranosti in usposobljenosti prebivalcev na podeželju
Utemeljitev:	<p>Na območju obstaja problem pomanjkanja samoiniciativnosti, motivacije in uspešnega načrtovanja vsega podeželskega prebivalstva, ki se pojavlja predvsem zaradi pomanjkanja informacij in prenizke stopnje usposobljenosti. Izobrazbena struktura prebivalstva in izobrazbena struktura kmečkega prebivalstva ravno tako ne kažeta spodbudne slike. Posamezna strokovna izobraževanja po večini ne vključujejo motiviranja za nove, dodatne dejavnosti in seznanjanja z možnostmi, ki se ponujajo v okviru različnih programov, tako nacionalnih kot evropskih.</p> <p>Preko izvajanja različnih projektov in obiskov primerov dobrih praks se bo na podeželju med različnimi ciljnimi skupinami dvignil nivo motiviranosti in znanja. Posredno bo izvajanje ukrepa vplivalo na ustvarjanje novih delovnih mest in ohranjanje poseljenosti podeželja.</p> <p>Pričakovati je izboljšana usposobljenost nosilcev kmetijske dejavnosti za uspešno investiranje in poslovanje na kmetiji in ostalega prebivalstva na podeželju za dvig kvalitete bivanja, na ta način se bo prebivalstvo usposobilo za aktivno delovanje v smeri bodisi lastnega razvoja bodisi v skupno dobro prebivalstva na podeželju.</p>
Kazalniki:	<ul style="list-style-type: none"> - število izvedenih usposabljanj - število vključenih oseb v organizirane oblike informiranja, animacije in usposabljanja - število izvedenih ogledov dobrih praks
Ukrepi:	<p>Ukrep 3.1: Izvedba animacijskih in informacijskih delavnic, specializiranih usposabljanj in izobraževanj</p> <p>Ukrep 3.2: Obiski primerov dobrih praks</p> <p>Ukrep 3.3. Priprava tiskovin in e-oblik z izobraževalnimi vsebinami</p>

STRATEŠKI CILJ 4:	Dvig prepoznavnosti območja kot turistično privlačnega
Utemeljitev:	
	Turizem je na splošno pomembna gospodarska dejavnost, ki pa na območju Zgornje Vipavske doline in Komenskega Krasa ni uveljavljena kot taka. Razvoj turističnih dejavnosti, tudi podeželskega turizma se kaže kot velika priložnost za reševanje obstoječe problematike predvsem v Vipavski dolini, kjer tradicionalno močne gospodarske panoge, kot npr. tekstilna in lesna industrija, občutno pešajo. V turizmu so veliki potenciali ustvarjanja novih delovnih mest. Zаметki podeželskega turizma obstajajo na celotnem območju, vendar pa ostaja ključna slabost nepovezanost ponudnikov in akcijsko ukrepanje namesto strateškega načrtovanja. Glede na občutljivost območja je smiselno podpirati projekte z značajem eko turizma namesto masovnega in oblikovanje specifičnih turističnih programov, ki bodo vključevali posebnosti podeželja in kmetijske pridelave in predelave tega območja (vino, sir, sadje, med).
Kazalniki:	
	- število nočitev - število prihodov turistov (podatki TIC-ev po posameznih občinah)
Ukrepi:	
	Ukrep 4.1 Oblikovanje novih turističnih produktov in spodbujanje povezovanja ponudnikov Ukrep 4.2 Promocijske aktivnosti, tradicionalne prireditve Ukrep 4.3 Spodbujanje razvoja turističnih spominkov Ukrep 4.4. Naložbe v nočitvene zmogljivosti na podeželju Ukrep 4.5. Upravljanje turistične destinacije Ukrep 4.6. Ureditev neprometne turistične signalizacije

STRATEŠKI CILJ 5:	Dvig kvalitete in prepoznavnosti kmetijskih pridelkov, kmetijskih in ostalih produktov z območja
Utemeljitev:	
	V pogojih eu trga postajajo kmetije na območju nekonkurenčne. Posledično takim kmetijam grozi propad. Z ustreznim marketinškim pristopom k razvoju kmetij in njihovih produktov se bo dvignila dodana vrednost proizvodom in na ta način izboljšalo ekonomsko stanje kmečkih gospodarstev. Ugotovitve kažejo, da predstavljajo visoko kakovostni produkti pomembno tržno nišo za kmetijstvo in razvoj podeželja na območju razvojnega programa podeželja. Tako Vipavska dolina kot Komenski Kras sta poznana kot vinorodni območji, na obeh območjih se že kažejo težnje in potrebe po povezovanju ponudnikov, kar je z razvojnega vidika izredno spodbudno. Med pomembnejše lokalno – tipične kmetijske pridelke sodijo kraški ovčji in kozji sir, Nanoški sir, vino teran na Krasu, na Vipavskem pa vino domačih vinskih sort zelen in pinela. Področje domače in umetne obrti je na območju področje, ki potrebuje posebno skrb, saj je to dejavnost, ki je skoraj zamrla oziroma gre za izdelovanje izdelkov zgolj za lasten hobi. Na krasu izstopa obdelovanje kamna, medtem, ko je v Zgornji Vipavski dolini še vedno živo čipkarstvo na Gori. Domača in umetna obrt predstavlja za izdelovalce ob ustreznem podpornem okolju, ki nudi pomoč pri razvoju in trženju izdelkov, možnost kreiranja lastne poklicne poti.
Kazalniki:	
	- število oblikovanih blagovnih znamk - število odobrenih investicij - število produktov vključenih v sheme kakovosti
Ukrepi:	
	Ukrep 5.1 Spodbujanje povezovanje pridelovalcev in organizirano trženje lokalnih pridelkov in izdelkov podeželja Ukrep 5.2 Ureditev promocijsko prodajnih prostorov Ukrep 5.3. Naložbe v tehnološko opremljenost kmetij Ukrep 5.4 Naložbe v skupne predelovalne prostore

Ukrep 5.4. Razvoj blagovnih znamk Ukrep 5.5. Ustanavljanje in vzdrževanje shem kakovosti Ukrep 5.6. Razvoj domače in umetne obrti

STRATEŠKI CILJ 6:	Izboljšati kakovost življenja na podeželju
Utemeljitev:	
	Ohranjenost poseljenosti podeželja je dolgoročen cilj območja. V ta namen je potrebno zagotoviti na vaseh stimulatívno klimo za bivanje. Dejstvo je, da se večina prebivalcev na podeželju danes ne preživlja več s kmetijstvom. Kljub nekaterim negativnim demografskim trendom postaja po drugi strani to okolje privlačnejše za življenje, delo in sprostitev. Brez ustrezne infrastrukture podeželski prostor ne more izkoristiti prednosti, ki jih ima pred urbanim okoljem. Društvena, ljubiteljska dejavnost, ki je v Zgornji Vipavski dolini in na Komenskem Krasu dobro razvita, predstavlja pomemben generator dogajanj na podeželju, zato je potrebno spodbujati ukrepe, s pomočjo katerih bodo društva oziroma civilna družba dobila še večjo vlogo pri oblikovanju celostnega razvoja podeželja. Specifičnim skupinam ljudi na podeželju, med katere sodi tudi starejše prebivalstvo, je potrebno dati posebno pozornost. Demografski kazalci za območje Zgornje Vipavske doline, posebej pa še za Občino Komen kažejo, da se prebivalstvo stara, kar se odraža tudi v povečani potrebi po specialnih programih.
Kazalniki:	
	<ul style="list-style-type: none"> - število investicij v ureditev večnamenskih prostorov - število društev - število novih programov za specifične skupine prebivalstva
Ukrepi:	
	<p>Ukrep 6.1. Ureditev skupnih večnamenskih vaških prostorov</p> <p>Ukrep 6.2. Ureditev e-točk na podeželju</p> <p>Ukrep 6.3. Obnova vasi, ureditev vaških središč</p> <p>Ukrep 6.4. Spodbujanje društvenih dejavnosti</p> <p>Ukrep 6.5. Skrb za starejše in druge specifične kategorije prebivalstva</p>

STRATEŠKI CILJ 7:	Ohranjanje tradicije in kulturne dediščine
Utemeljitev:	
	Kulturna dediščina predstavlja pomembnega oblikovalca imidža določenega območja, zato je ohranjanje in obnavljanje tako materialne kot tudi nesnovne (ljudsko izročilo) dediščine nuja. Bogata in raznolika dediščina je eden največjih potencialov območja, predvsem za razvoj turistične ponudbe. Po evidenci Zavoda za varstvo kulturne dediščine Nova Gorica se na območju RPP nahaja veliko število objektov in lokacij kulturne dediščine, vendar pa se zgolj redki med njimi tržijo v sklopu obstoječe turistične ponudbe. Mnog objekti so potrebni obnove, vendar predvsem to lastnikom predstavlja visoko finančno breme, zato mnogi objekti ostajajo prepuščeni zobu časa..
Kazalniki:	
	<ul style="list-style-type: none"> - število izdanih zapisov ljudskega blaga - število naložb v obnovo kulturnih spomenikov
Ukrepi:	
	<p>Ukrep 7.1. Obnova objektov kulturne dediščine</p> <p>Ukrep 7.2. Vzpostavitev spominskih sob, muzejev</p> <p>Ukrep 7.3. Ohranjanje ljudskega izročila in spodbujanje etnološkega raziskovanja</p>

STRATEŠKI CILJ 8:	Ohranjanje narave in kulturne krajine
Utemeljitev:	
	Naravne danosti, kamor sodijo tudi obsežna gozdna bogastva Trnovskega gozda in Nanosa narekujejo potrebo po trajnostnem načinu gospodarjenja. Investicije v izkoriščanje biomase in ostalih obnovljivih virov predstavljajo potencialne tako v podjetniškem kot tudi okoljevarstvenem smislu. Kmetijska dejavnost ima poleg svoje osnovne funkcije tudi pomembno okoljsko, prostorsko in estetsko funkcijo. Ugotovitve rejcev drobnice na Krasu kažejo, da paša na absolutnih kraških površinah ni donosna, pa vendar jo je potrebno ohraniti, ker preprečuje zaraščanje in ohranja kulturno krajino in obenem zmanjšuje razširjenost požarnih območij. Ugotovitve kažejo, da je smotno, tudi v povezavi s preprečevanjem zaraščanja neobdelanih kmetijskih površin, razvijati in spodbujati okolju prijazne kmetijske prakse. Na območju Zgornje Vipavske doline sta dva krajinska parka, za katera že dalj časa obstaja ideja o povezavi v Regijski park Trnovski gozd, ki bi zagotavljal delovanje na območju parka s ciljem ohranitve narave in samoniklih ekosistemov in zagotovil pogoje za sonaravne dejavnosti in življenja domačinov. Na območju obstaja precej spomenikov naravne dediščine, ki zahtevajo ustrezno zaščito in pristop v smislu turistične ponudbe.
Kazalniki:	
	<ul style="list-style-type: none"> - število ha obdelanih kmetijskih površin - število naložb v izkoriščanje bio mase in ostalih obnovljivih virov energije - število km gozdnih cest
Ukrepi:	
	<p>Ukrep 8.1. Ohranjanje izgleda kulturne krajine in preprečevanje zaraščanja</p> <p>Ukrep 8.2. Zaščita in upravljanje posebnih varstvenih območij in objektov naravne dediščine.</p> <p>Ukrep 8.3. Naložbe v izkoriščanje bio mase in obnovljive vire energije</p> <p>Ukrep 8.4. Naložbe v gozdno infrastrukturo in učinkovito upravljanje z gozdom</p>

STRATEŠKI CILJ 9:	Vzpostavljena in urejena infrastruktura na podeželju
Utemeljitev:	
	Bivanje na podeželju v določenih aspektih prednjači pred bivanjem v mestu. Vzpostavitev ustrezne infrastrukture na vaseh (ceste, kanalizacija, vodovod, elektrika) predstavlja osnovni pogoj za izenačevanje bivanja v mestu in na podeželju, saj podeželje brez ustrezne infrastrukture ne more izkoristiti prednosti, ki jih ima pred urbanim okoljem. S pomočjo nujno potrebnih investicij v infrastrukturo se bodo ustvarili potrebni pogoji za nadaljnje razvojne dejavnosti. Urejena tovrstna infrastruktura bo imela pozitivne konotacije tudi na področju varstva okolja.
Kazalniki:	
	<ul style="list-style-type: none"> - število malih čistilnih naprav - število naselij z urejenim kanalizacijskim sistemom - število km cest
Ukrepi:	
	<p>Ukrep 9.1. Naložbe v kanalizacijske sisteme po vaseh</p> <p>Ukrep 9.2. Naložbe v izgradnjo majhnih okolju prijaznih čistilnih naprav</p> <p>Ukrep 9.3. Naložbe v urejanje odlagališč odpadkov</p> <p>Ukrep 9.4. Naložbe v oskrbo z vodo</p> <p>Ukrep 9.5. Naložbe v urejanje cest</p> <p>Ukrep 9.6. Naložbe v elektrifikacijo in v učinkovito rabo energije</p>

STRATEŠKI CILJ 10:	Vzpostavitev in delovanje učinkovitega podpornega okolja
Utemeljitev:	V devetdesetih letih je pojem kmetijstva in podeželja začel dobivati nove pomene in razsežnosti. V Sloveniji so se pričele izvajati aktivnosti, ki so po načelu »od spodaj navzgor« spodbujale kmečko prebivalstvo in ostalo prebivalstvo na podeželju za aktivno delovanje v dobrobit območja. Le učinkovito podporno okolje lahko omogoča in pomaga posameznim ciljnim skupinam na podeželju, da se seznanijo z možnostmi in hkrati pogoji njihovega razvoja. Na območju Zgornje Vipavske doline in Komenskega Krasa deluje Razvojna agencija ROD, katere glavni ustanovitelji so prav občine Ajdovščina, Vipava in Komen. V Vipavi od začetka leta 2005 deluje podeželsko razvojno jedro kot eno izmed desetih tovrstnih institucij na območju celotne Slovenije, med podporno okolje pa sodi tudi Kmetijsko svetovalna služba in ostale institucije, ki s svojim delovanjem in aktivnostmi vplivajo na dvig samozavedanja po aktivnem delovanju in nenehnem iskanju informacij. Najbolj učinkovito je delovanje podpornega okolja takrat, ko se posamezne institucije povezujejo in skupaj delujejo v dobrobit območja in prebivalcev.
Kazalniki:	- vzpostavitev Lokalne akcijske skupine kot javno zasebnega partnerstva
Ukrepi:	Ukrep 10.1 Tehnična pomoč pri izvajanju razvojnega programa podeželja Ukrep 10.2. Vzpostavitev in delovanje Lokalne akcijske skupine Ukrep 10.3 Spodbujanje razvoja projektnega sodelovanja med LASi

IZVAJANJE RAZVOJNEGA PROGRAMA PODEŽELJA

Ukrepi Razvojnega programa podeželja Zgornje Vipavske doline in Komenskega Krasa se bodo izvajali po posameznih vključenih občinah skladno s prioriteta posameznih občin (Načrti razvojnih programov). Posamezne občine in ostali nosilci projektov se bodo lahko za izvedbo posameznih projektov prijavljali tudi na različne razpise za pridobitev določenega deleža nepovratnih sredstev, bodisi nacionalnih bodisi evropskih.

Določene ukrepe tega dokumenta bo moč izvajati s pomočjo sredstev iz četrte osi Programa razvoja podeželja Republike Slovenije 2007-2013 – tako imenovane **osi LEADER**. Razvoj podeželja po načelih LEADER se izvaja preko javno-zasebnih partnerstev (lokalnih akcijskih skupin - **LAS**), ki so nosilci razvoja na svojem območju. Za učinkovito izvajanje pristopa Leader na posameznem podeželskem območju bodo tako skrbele LAS s pomočjo svojih upravljavcev.

Za potrebe črpanja sredstev iz osi LEADER bo potrebno vzpostaviti Lokalno akcijsko skupino Zgornje Vipavske doline in Komenskega Krasa, v nadaljevanju LAS, ki se bo prijavila na razpis Ministrstva RS za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano za pridobitev sredstev iz osi LEADER v obdobju 2007-2013.

LAS predstavlja skupino, ki je sestavljena iz predstavnikov javnega sektorja, civilne družbe in zasebnega sektorja. Pismo o podpori k ustanovitvi LAS je v oktobru 2006 podpisalo 20 partnerjev, predvideva pa se, da se bo ob ustanavljanju LASA število partnerjev povečalo. Pomembno je poudariti, da je članstvo v Lasu odprtega tipa.

Iz Uredbe Sveta o podpori za razvoj podeželja iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP) v 61. členu sledi, da lahko lokalne akcijske skupine:

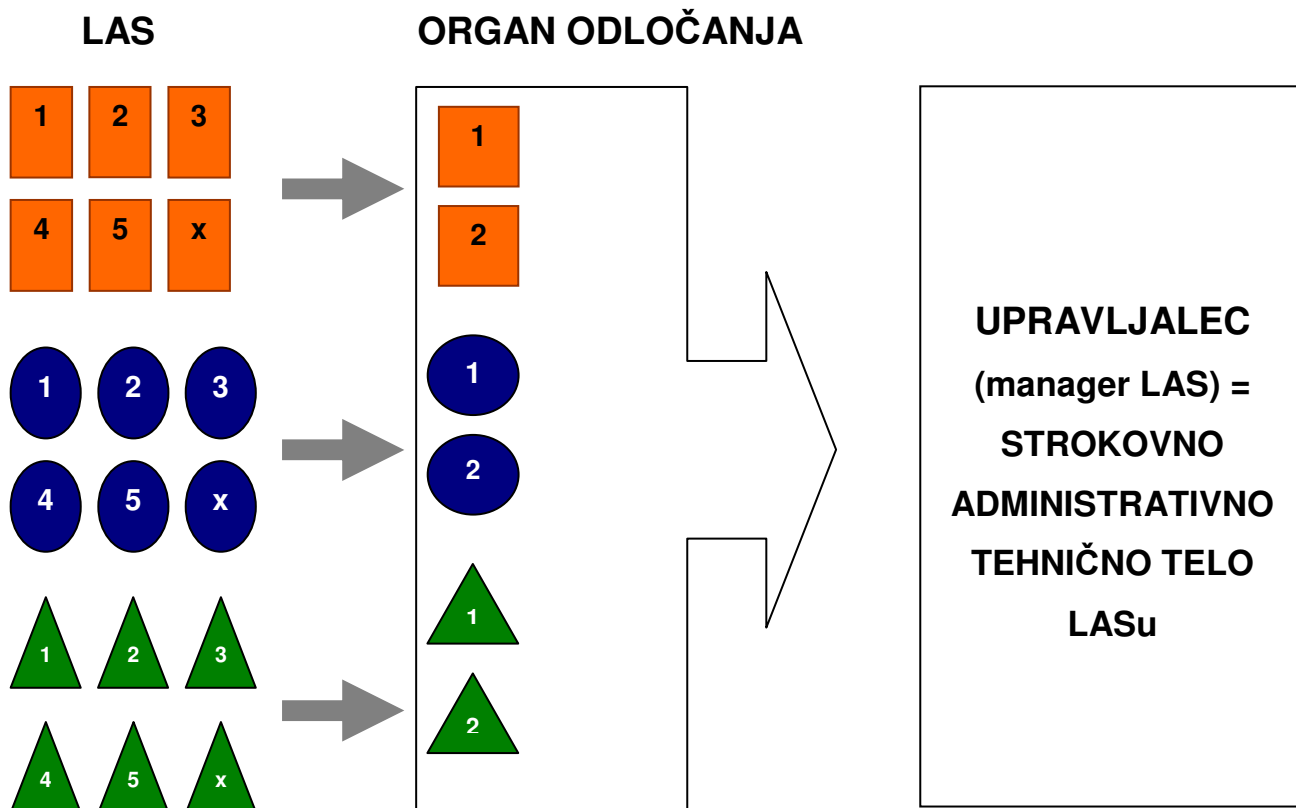
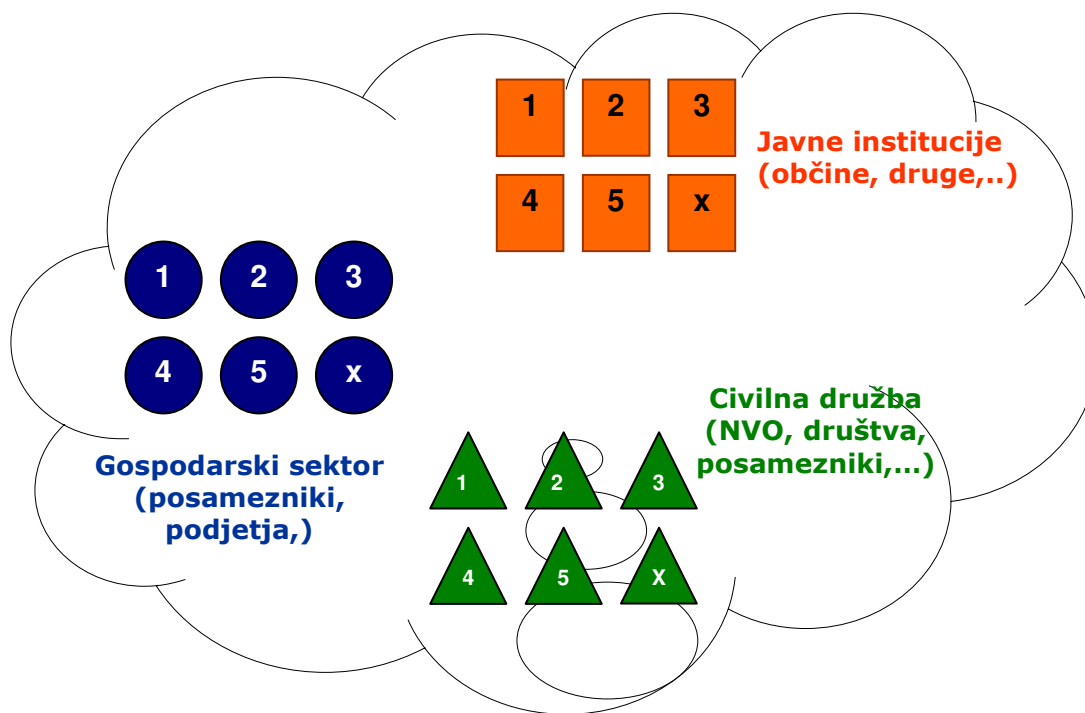
- ali izberejo administrativnega in finančnega vodjo, ki je sposoben upravljati z javnimi skladi in zagotavljati zadovoljivo delovanje partnerstva,
(to pomeni, da LAS ni samostojna pravna oseba, ampak, da ima npr. obliko sveta, ki deluje v okviru neke pravne osebe z ustreznimi referencami, ki je sposobna upravljati z javnimi sredstvi in za LAS predstavlja upravljavca. V tem primeru mora biti položaj Lasa znotraj te pravne osebe transparentno ločen od ostalih dejavnosti te pravne osebe tako v administrativnem kot tudi v finančnem smislu, se pravi, da ima tudi svoj podračun),
- ali pa da se združijo v strukturo s splošnim pravnim statusom, ki bo zagotavljala zadovoljivo delovanje partnerstva in zmožnost upravljanja z javnimi skladi
(to pomeni, da je LAS samostojna pravna oseba, npr. ustanovljena skladno z Zakonom o društvih).

Predvideva se, da bo območje Zgornje Vipavske doline in Komenskega Krasa ustrezalo kriterijem MKGP za pridobitev sredstev iz Osi LEADER. Doslej pobuda skupnosti bo v novem programskem obdobju postala del Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja, princip izvajanja ukrepov te osi pa ostaja enak principom izvajanja pobude LEADER+.

Nadalje predstavljamo način delovanja LASA in vloge posameznih subjektov, skladno z doslej znanimi Navodili Ministrstva RS za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

ZGRADBA LOKALNE AKCIJSKE SKUPINE – LAS

(tripartitnost, javni sektor mora biti zastopan v nižjem deležu od 50%)

UPRAVLJANJE LOKALNE AKCIJSKE SKUPINE

